

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Dominika Izdebska

przy udziale Prokuratora del. do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza
w sprawie **R. S.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 29 maja 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 13 sierpnia 2024 r., sygn. akt VI Ka 387/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 7 lutego 2024 r., sygn. akt II K 85/21,

1. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do skazanego

R. S., a na podstawie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 435

k.p.k. również w odniesieniu do skazanego T. S. -

w części orzekającej wobec tych skazanych kary łączne

pozbawienia wolności (pkt. I. 1 i I. 2) - i w tym zakresie

sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze do

ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. w pozostałej części kasację obrońcy skazanego R.

S. oddała jako oczywiście bezzasadną;

3 . zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. W.

W. - Kancelaria Adwokacka w J.

kwotę 2361, 60 zł, w tym 23% VAT za sporządzenie i

wniesienie kasacji oraz obronę skazanego R. S.

przed Sądem Najwyższym jako jego obrońca ustanowiony z

urzędu,

4. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb

Państwa.

Kazimierz Klugiewicz

Marek Pietruszyński

Eugeniusz Wildowicz

[J.I.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 7 lutego 2024 r., sygn. akt II K 85/21, zostali uznani za winnych i skazani, m.in.:

1. oskarżony **R. S.** został uznany za winnego popełnienia:

- ciągu przestępstw (w rozumieniu art. 91 § 1 k.k.) z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 kk i w zw. z art. 65 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

-przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., za które wymierzono mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności,

-przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności

i na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k., w miejsce orzeczonych kar jednostkowych, Sąd Rejonowy orzekł wobec tego oskarżonego karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. oskarżony **T. S.** został uznany za winnego popełnienia:

- ciągu przestępstw (w rozumieniu art. 91 § 1 k.k.) z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 kk i w zw. z art. 65 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k., za które wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności

i na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k., w miejsce orzeczonych kar jednostkowych, Sąd Rejonowy orzekł wobec tego oskarżonego karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy orzekł również wobec oskarżonych T. S. i R. S. m.in. o obowiązku naprawienia szkód.

Apelację na niekorzyść oskarżonych R. S. i T. S. wniósł prokurator, który podniósł zarzut obrazy art. 86 § 1 k.k. poprzez wymierzenie oskarżonym kar łącznych równych najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu w sytuacji, gdy wymierzone kary łączne powinny być wyższe od najwyższej z kar jednostkowych, czyli od kar 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Prokurator podniósł również zarzuty rażącej niewspółmierności kar jednostkowych za przypisane oskarżonym ciągi przestępstw i w konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonych R. S. i T. S. – za przypisane im ciągi przestępstw kar po 5 lat pozbawienia wolności oraz kar łącznych w wymiarze 5 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności wobec R. S. oraz kary 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wobec oskarżonego T. S. .

Obrońca oskarżonego T. S. podniósł w swojej apelacji zarzuty obrazy prawa procesowego (art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k.), błędu w ustaleniach faktycznych oraz rażącej niewspółmierności wymierzonych temu oskarżonemu kar i wniósł o jego uniewinnienie od niektórych z przypisanych mu przestępstw oraz wymierzenie kar jednostkowych w najniższej możliwej wysokości, ewentualnie kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji.

Obrońca oskarżonego R. S. w apelacji podniósł zarzut obrazy art. 7 k.p.k. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego i bezpodstawne przyjęcie, że

oskarżony dopuścił się czynów opisanych w pkt. 1, 6 i 7 części wstępnej wyroku, i w konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego R. S. od popełnienia tych czynów, a w konsekwencji zmianę orzeczonych wobec tego oskarżonego kary jednostkowej oraz kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2024 r., sygn. akt VI Ka 387/24, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną wobec oskarżonego R. S. karę łączną pozbawienia wolności podwyższył do lat 3, natomiast karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wobec oskarżonego T. S. podwyższył do 3 lat i 2 miesięcy oraz z podstawy prawnej wymiaru tych kar wyeliminował art. 86 § 1 k.k. Zmienił również rozstrzygnięcia co do obowiązków naprawienia szkód, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze wniósł obrońca skazanego R. S. , zarzucając:

- rażące naruszenie przepisu art. 438 pkt 2 k.p.k., mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez niedokonanie zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia w sytuacji obrazy przez sąd I instancji przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegającej na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i bezpodstawne przyjęcie, że oskarżony R. S. dopuścił się czynów opisanych w pkt. 1, 6 i 7 części wstępnej wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 07.02.2024r., sygn. akt II K 85/21, w sytuacji, gdy poza wyjaśnieniami R. S. złożonymi w toku postępowania przygotowawczego, gdzie początkowo przyznał się do ich popełnienia, następnie zmienionymi w toku przewodu sądowego z uzasadnieniem, iż do wcześniejszych wyjaśnień został nakłoniony przez przesłuchujących go funkcjonariuszy Policji, sąd nie dysponował żadnymi innymi dowodami, które potwierdzałyby sprawstwo oskarżonego w zakresie tych czynów,

1. rażące naruszenie przepisu art. 438 pkt 1a k.p.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. poprzez zmianę zaskarżonego wyroku w pkt IV i podwyższenie wobec oskarżonego R. S. kary łącznej do 3 lat pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy

suma kar jednostkowych wymierzonych oskarżonemu, a podlegających łączeniu wynosiła 2 lata i 11 miesięcy.

Wskazując na powyższe zarzuty obrońca skazanego R. S. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w Jeleniej Górze w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego R. S. wniósł o jej uwzględnienie w części i uchylenie rozstrzygnięcia co do wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec tego skazanego, a na podstawie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 435 k.p.k. także uchylenie wyroku Sądu odwoławczego w części dotyczącej rozstrzygnięcia co do kary łącznej wymierzonej skazanemu T. S. i przekazanie sprawy we wskazanym powyżej zakresie Sądowi Okręgowemu w Jeleniej Górze do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego R. S. w zakresie zarzutu obrazy art. 86 § 1 k.k. z oczywistych względów zasługiwała na uwzględnienie, podobnie jak i postulat prokuratora, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 536 k.p.k. w zw. z art. 435 k.p.k. orzekł z tych samych względów w odniesieniu do skazanego T. S. .

W tym bowiem zakresie już sam Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w uzasadnieniu swojego orzeczenia wskazał, że „Sąd nie ustrzegł się jednak uchybień w zakresie wymiaru kar łącznych, wymierzonych oskarżonym T. i R. S. . W przypadku pierwszego z nich maksymalny wymiar kary łącznej pozbawienia wolności, to 3 lata. Orzeczenie w wyroku Sądu Odwoławczego kary łącznej 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności w oczywisty sposób narusza treść art. 86 § 1 kk. Taka sama sytuacja zachodzi w przypadku R. S. . Suma wymierzonych mu, podlegających łączeniu kar to 2 lata i 11 miesięcy co oznacza, że orzeczenie kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności także narusza treść wskazanego przepisu”.

Słusznie zatem również prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego R. S. wskazał, że „drugi z podnoszonych w kasacji zarzut, tj. obraza art. 86 § 1 k.k., jest zasadny, albowiem Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze

dopuścił się rażącego naruszenia prawa mającego wpływ na treść orzeczenia, co doprowadziło do wydania wyroku, który nie może się ostać, jako że w aktualnym brzmieniu jest sprzeczny z zasadami odpowiedzialności karnej obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. Zgodnie z treścią naruszonego przepisu sąd wymierzając karę łączną musi to uczynić w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. R. S. został skazany na kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia, 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz 3 miesięcy pozbawienia wolności, co oznacza, że maksymalny wymiar kary możliwy do orzeczenia przez Sąd Okręgowy wynosił 2 lata i 11 miesięcy pozbawienia wolności. Wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności nie znajduje żadnej podstawy prawnej i bezspornie stanowi rażące naruszenie prawa. Sąd Okręgowy dopuścił się tożsamego, rażącego naruszenia prawa mającego wpływ na treść orzeczenia także w zakresie wymiary kary łącznej orzeczonej wobec T. S. , któremu wymierzono karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, mimo że jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec niego wynosiły kolejno 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności, a tym samym mogła być wobec niego orzeczona kara łączna maksymalnie 3 lat pozbawienia wolności”.

Nie ma zatem w przedmiotowej sprawie potrzeby prowadzić szerszych wywodów, skoro obraza art. 86 § 1 k.k., jakiej dopuścił się Sąd Okręgowy, jest oczywista i miała istotny wpływ na wymiar kar łącznych orzeczonych wobec skazanych R. S. oraz T. S. . Treść przepisu art. 86 § 1 k.k. jest bowiem w omawianym zakresie jasna i nie wymaga pogłębionej wykładni.

Ponieważ zgodnie z art. 435 k.p.k., stosowanym odpowiednio w toku rozpoznawania kasacji przez Sąd Najwyższy (art. 536 k.p.k.), sąd odwoławczy uchyla lub zmienia orzeczenie na korzyść współoskarżonych, choćby nie wnieśli środka odwoławczego, jeżeli je uchylił lub zmienił na rzecz współoskarżonego, którego środek odwoławczy dotyczył, gdy te same względy przemawiają za uchyleniem lub zmianą na rzecz tamtych, to niezbędnym było również uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w zakresie kary łącznej orzeczonej wobec T. S. .

Jeżeli natomiast chodzi o pierwszy z zarzutów postawionych w kasacji obrońcy skazanego R. S. , to z uwagi na oddalenie kasacji w tej części, jako oczywiście bezzasadnej, Sąd Najwyższy jest zwolniony od pisemnego uzasadniania swojego stanowiska w tym zakresie (art. 535 § 3 k.p.k.), a ustne motywy zostały przedstawione na rozprawie kasacyjnej. Na marginesie więc jedynie wypada zauważyć, że skarżący nie przedstawia w nim zarzutu obrazy przez Sąd Okręgowy jakiegokolwiek konkretnego przepisu prawa procesowego (poza ogólnym przepisem art. 438 pkt 2 k.p.k., który stanowi, że orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia), a przecież w kasacji należy wskazać jaki konkretnie przepis prawa został w sposób rażąco naruszony, jeżeli mogło to mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.) oraz podać, na czym polega zarzucone uchybienie (art. 526 § 1 k.p.k.), czego trudno w przedmiotowej kasacji się doszukać. Gdyby nawet – teoretycznie rzecz ujmując – przyjąć, że skarżący podnosi zarzut nienależytej kontroli odwoławczej przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu pierwszej instancji (art. 433 § 2 k.p.k.), gdy w apelacji w skarżonym zakresie podniesiono zarzut obrazy art. 7 k.p.k., to i taki zarzut należy ocenić jako bezzasadny, skoro Sąd odwoławczy zarzut ten wnikliwie rozważył, odniósł się do niego w sposób wyczerpujący, wskazał dlaczego podniesiony przez obronę zarzut nie zasługuje na uwzględnienie, a swoje stanowisko należycie oraz logicznie umotywował w pisemnym uzasadnieniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[a.ł]

Kazimierz Klugiewicz Marek Pietruszyński Eugeniusz Wildowicz